

Juliusz S. Tym

Płk dr hab. Jeremiasz Ślipiec
1964–2014

Przegląd Historyczno-Wojskowy 15 (66)/2 (248), 233-235

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

PRO MEMORIA

Płk dr hab. Jeremiasz Ślipiec **1964–2014**

W nocy z 30 na 31 maja 2014 r. w wieku 50 lat zmarł płk dr hab. Jeremiasz Ślipiec, profesor Akademii Obrony Narodowej, dyrektor Instytutu Stosunków Międzynarodowych Wydziału Bezpieczeństwa Narodowego, humanista, historyk wojskowości, a przede wszystkim dobry, szlachetny człowiek.

Urodził się 5 stycznia 1964 r. w Kłodzku, a lata młodości spędził na Rzeszowszczyźnie, gdzie w 1982 r. ukończył Liceum Ogólnokształcące w Tyczynie. W latach 1982–1986 odbył studia w Wyższej Szkole Oficerskiej Wojsk Rakietowych i Artylerii w Toruniu. Po mianowaniu na stopień podporucznika WP do 1989 r. służył w 22 pułku artylerii w Sulechowie, gdzie był kolejno dowódcą plutonu, baterii i zastępcą dowódcy dywizjonu. Za osiągnięcia w służbie został w 1988 r. wyróżniony wcześniej o rok awansem na porucznika.

Tytuł magistra historii uzyskał po ukończeniu w 1992 r. studiów II stopnia w Akademii Obrony Narodowej. Za pracę magisterską („Walki polsko-ukraińskie w Galicji Wschodniej; listopad 1918–lipiec 1919”) otrzymał Nagrodę Komendanta AON. W trakcie studiów, latem 1991 r., odbył praktykę w powstałym wówczas w Departamencie Wychowania MON Zespole Upowszechniania Tradycji Oręża Polskiego; współuczestniczył w opracowaniu nowych rozwiązań mających służyć dziedziczeniu i kultywowaniu tradycji polskiej wojskowości.

Po studiach powrócił do Sulechowa, gdzie służył jako oficer sztabu w 3 dywizjonie artylerii raketowej. W tym samym roku (1992) awansował na kapitana. Uczestniczył w opracowaniu dokumentów (m.in. przygotował „Akt Dziedzictwa Tradycji 5 Pułku Artylerii”) związanych z uruchomionym wówczas procesem przejmowania tradycji 5 Kresowej Dywizji Piechoty przez 5 Dywizję Zmechanizowaną.

W maju 1994 r. kpt. Ślipiec został przeniesiony do Sztabu Generalnego WP na stanowisko starszego oficera w Zarządzie XIII Oświatowo-Wychowawczym. W maju 1996 r. odbył kurs w Wyższej Szkole Wojennej w Paryżu oraz zapoznał się z procesem szkolenia francuskich jednostek wojskowych. Brał także udział w pracach zespołu opracowującego doktrynę szkoleniową sił zbrojnych, wprowadzoną do użytku w 1995 r.

Od grudnia 1996 r. pełnił służbę, jako specjalista, w Wydziale Tradycji Oręża Polskiego Departamentu Stosunków Społecznych MON. Uczestniczył m.in. w pracach zespołu organizującego obchody 200-lecia *Mazurka Dąbrowskiego*, a także w pracach zespołu ds. polsko-ukraińskiej współpracy wojskowej. Efektem tych ostatnich prac było m.in. powołanie Polsko-Ukraińskiego Batalionu Sił Pokojowych ONZ im. Hetmanów Piotra Konaszewicza Sahajdacznego i Jana Karola Chodkiewicza. Ponadto mjr Ślipiec był sekretarzem Komisji

ds. Symboliki Wojskowej MON – gremium skupiającego uznanych w kraju heraldyków, weksylologów i historyków wojskowych.

Prace w zespole ds. współpracy polsko-ukraińskiej umożliwiły mjr. Ślipcowi rozwijanie zrodzonych wcześniej zainteresowań badawczych dziejami wojskowości polskiej na kresach wschodnich, czego efektem była obroniona w 1998 r. na Wydziale Wojsk Lądowych AON rozprawa doktorska zatytułowana „Sztuka wojenna w polsko-ukraińskim konflikcie zbrojnym 1918–1921”. Jej autor uzyskał wówczas stopień naukowy doktora nauk wojskowych w specjalności historia sztuki wojennej.

W 1999 r. mjr Ślipiec został pracownikiem naukowo-dydaktycznym AON. Początkowo był adiunktem w Katedrze Historii Sztuki Wojennej (w 2001 r. otrzymał awans na podpułkownika), a od 2008 r. (z jednoczesnym awansem na pułkownika) kierownikiem nowo utworzonego Zakładu Analiz Współczesnych Konfliktów i Historii Wojen w Katedrze Strategii i Geostrategii Wydziału Bezpieczeństwa Narodowego.

Prowadził zajęcia dydaktyczne na Wydziale Wojsk Lądowych i Wydziale Strategiczno-Obronnym. Był jednym z autorów założeń programowych i uczestnikiem prac organizacyjnych umożliwiających uruchomienie w 2006 r. w AON studiów licencjackich na kierunku historia ze specjalnością historia wojskowości. Wielokrotnie uczestniczył w przygotowaniu i prowadzeniu podróży studyjnych (był ich kierownikiem). Prowadził seminaria dyplomowe (przygotowujące do uzyskania tytułu oficera dyplomowanego), magisterskie i licencjackie; był także kierownikiem prac wieńczących studia podyplomowe. Ogółem wypromował ok. 150 absolwentów różnego rodzaju studiów.

Jako badacza interesowały go m.in. kwestie dowodzenia na poziomie strategicznym i operacyjnym. Zainteresowania te zaowocowały m.in. rozdziałami jego autorstwa w pracach zbiorowych i artykułami dotyczącymi organów (sztabów generalnych) i systemów dowodzenia, a także dziejów polskiego Sztabu Generalnego (Głównego) i jego działalności we wrześniu 1939 r.

Sporo miejsca w swych badaniach poświęcał Jeremiasz Ślipiec współczesnym lokalnym konfliktom zbrojnym. Efektem tych badań była (zrealizowana wspólnie z Tomaszem Kośmide-rem) praca naukowo-badawcza „Kosowo jako teren działań wojennych w latach dziewięćdziesiątych dwudziestego wieku”. W późniejszych latach skupił się na badaniu problematyki działań przeciwpartyzanckich. Zajmował się także analizą poglądów na operacje wojsk lądowych w europejskiej myśli wojskowej okresu nowożytnego i czasów najnowszych. Wyniki tych badań opublikował w 2008 r. w pracy *Operacje wojsk lądowych w poglądach przedstawicieli europejskiej myśli wojskowej od XVIII wieku do wybuchu drugiej wojny światowej*.

Powrotem do problematyki współczesnych wojen lokalnych i konfliktów zbrojnych miał być Jego udział w przygotowaniu monografii roboczo zatytułowanej „W cieniu wielkich wojen XX wieku”, a poświęconej XX-wiecznym wojnom lokalnym i konfliktom zbrojnym w Europie i na świecie. Ostatnio w polu Jego zainteresowań badawczych znalazły się także zagadnienia sojuszy wojskowych oraz europejskiej integracji militarnej. Jednocześnie prowadził długofalowe badania nad problematyką wojskowości II Rzeczypospolitej. Zwieńczeniem tych badań była rozprawa habilitacyjna pt. *Kształtowanie się i główne kierunki działalności służb wojska II Rzeczypospolitej w systemie bezpieczeństwa militarnego lat 1921–1927*. Praca ta stała się podstawą nadania Jeremiaszowi Ślipcowi 19 czerwca 2012 r. przez Radę Wydziału Bezpieczeństwa Narodowego AON stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk o bezpieczeństwie.

Wyniki swych dociekań prezentował na wielu konferencjach naukowych w kraju i za granicą (na Ukrainie i Słowacji). Szczególnie lubił cykliczne spotkania historyków wojskowych pod nazwą Ogólnopolskie Forum Historyków Wojskowości. Z niecierpliwością czekał na kolejne forum, mające się odbyć pod koniec czerwca tego roku w Rzeszowie. Jako artylerzysta bardzo cenił sobie możliwość uczestniczenia w organizowanych od 2007 r. w Centrum Szkolenia Artylerii i Uzbrojenia w Toruniu corocznych konferencjach „Artyleria polska. Historia – teraźniejszość – przyszłość”, pragnął bowiem przyczynić się do mającego powstać dzięki tym konferencjom kompleksowego opracowania poświęconego dziejom artylerii polskiej na tle wojskowości europejskiej.

Sam był organizatorem bądź współorganizatorem kilkunastu konferencji naukowych, w tym także o zasięgu ogólnokrajowym i międzynarodowym. Wymieńmy tylko najważniejsze: „Sztuka wojenna we współczesnych konfliktach zbrojnych. Przemiany i tendencje rozwojowe”, „Działania przeciwpartyzanckie – historia i współczesność”, „Polska i Ukraina w walce o niepodległość 1918–1920” oraz „Wojna polsko-rosyjska 1919–1920 i jej międzynarodowe odniesienia z perspektywy 90-lecia”.

Od 1 lipca 2013 r. płk dr hab. Jeremiasz Ślipiec był dyrektorem Instytutu Stosunków Międzynarodowych Wydziału Bezpieczeństwa Narodowego.

Zmarły był autorem i współautorem wielu wartościowych publikacji naukowych, w tym siedmiu opracowań monograficznych, kilkudziesięciu tekstów w publikacjach zbiorowych i periodykach naukowych. Był też m.in. redaktorem naukowym pięciu opracowań zbiorowych i kierownikiem ośmiu prac naukowo-badawczych. Pracę *stricte* naukową umiejętnie łączył z popularyzowaniem tematyki historycznowojskowej; czynił to z talentem zarówno w formie pisemnej, jak i ustnej – występując w audycjach radiowych i telewizyjnych, w tym także za granicą (na Ukrainie i w Macedonii).

Był członkiem Rady Naukowej „Przeglądu Historyczno-Wojskowego” oraz sekretarzem Zarządu Stowarzyszenia Historyków Wojskowych.

Pułkownik Ślipiec był odznaczony m.in. Wojskowym Krzyżem Zasługi, Srebrnym Krzyżem Zasługi, Złotym Medalem Siły Zbrojne w Służbie Ojczyzny, Złotym Medalem za Zasługi dla Obronności Kraju, a także Medalem Komisji Edukacji Narodowej.

Odszedł żołnierz niezwykle ambitny i obowiązkowy, zdyscyplinowany i sumienny, gorący patriota, wysoko ceniący sobie honor i godność oficera Wojska Polskiego, a także etos uczonego i wychowawcy. Był humanistą w pełnym tego słowa znaczeniu, człowiekiem serdecznym i uczynnym, świetnym przyjacielem i kolegą, zawsze chętnym do bezinteresownej pomocy innym, mężczyzną kulturalnym i eleganckim, szarmanckim wobec pań.

W środowisku historyków wojskowych, nauczycieli akademickich i studentów był znany, szanowany, ceniony i lubiany. Jego żywiołem była dydaktyka – jak rzadko kto lubił i potrafił uczyć.

Był oficerem z powołania, traktującym służbę wojskową jako podjęte na całe życie zobowiązanie oddania Ojczyźnie wszystkich sił, zdolności i umiejętności. W służbie i pracy się nie oszczędzał. Wierzył, że jest z niezniszczalnego materiału... Niestety, w tym jednym się pomylił.

Pogrzeb płk. dr. hab. Jeremiasza Ślipca odbył się 6 czerwca 2014 r. na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach w Warszawie z udziałem wojskowej asysty honorowej. Poza najbliższymi Zmarłego – żoną i córką – uczestniczyli w nim m.in.: towarzysze służby, nauczyciele akademicki i studenci.

Juliusz S. Tym